

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วน ตำบลสระคู อำเภอสว่างภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด

PEOPLE'S PARTICIPATION IN LOCAL DEVELOPMENT: A STUDY OF SA KHU SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, SUWANNAPHUM DISTRICT, ROI ET PROVINCE

นางสาวจันทิภา มูลสุข

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหาร ส่วนตำบล สระคู อำเภอสว่างภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ต่างกัน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและ เชิงปริมาณร่วมกัน การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 21 หมู่บ้าน และมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 9,610 คน และใช้วิธีการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์สถิติพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคูอำเภอสว่างภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ย อยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมรับ ผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคูอำเภอ สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Abstract

Research on People's Participation in Local Development: A Case Study of Administrative Organizations Sa Khu Subdistrict Suvarnabhumi Roi Et Province The objectives of this research were 1) to study the level of people's participation in local development: a case study of the Saku Subdistrict Administrative Organization. Suvarnabhumi Roi Et Province 2) To compare people's participation in local development: a case study of Saku Subdistrict Administrative Organization Suvarnabhumi Roi Et Province with different gender, age, education level, income, occupation and position in the community by using qualitative and quantitative research methods together. Quantitative research Population is people aged 18 years and over. There are a total of 21 villages and a total population of 9,610 people. and use a qualitative data analysis method with content analysis. The quantitative part was analyzed by descriptive statistics, percentage, mean and standard deviation.

The research results

1) People's participation in the local development of Sa Khu Subdistrict Administrative Organization Suvarnabhumi Roi Et Province Overall, it is moderate. when considering each aspect, the aspect with the highest average ranking was participation in decision making, followed by benefit participation. Participation in operations and participation in the respective evaluation

2) People's participation in the local development of Sa Khu Subdistrict Administrative Organization Suvarnabhumi Roi Et Province with different genders and occupations Participation in local development is no different. As for people with different ages and monthly incomes Participate in different local developments statistically significant at 0.01 level

1. บทนำ

การจัดตั้งองค์การบริหารการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดตั้งมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2494 ในสมัย ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น ได้ประกาศจัดตั้งสภาตำบลขึ้นในประเทศไทย ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2559 ลงวันที่ 6 มีนาคม 2499 และในขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้ตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ขึ้น เพื่อจัดตั้งตำบลที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้นให้เป็น “องค์การบริหารส่วนตำบล” และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นการจัดตั้งองค์กรระดับตำบลเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้การปกครองตนเอง และฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยทั่วประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก และต่อมาในปี พ.ศ. 2515 องค์การบริหารส่วนตำบลได้ถูกยกเลิกไปโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 เพราะความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านรายได้และบุคลากร

ในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการจัดตั้งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลทั่วประเทศ โดยให้มีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ขึ้นอีกครั้ง เป็นผลให้มีการยกเลิกสภาตำบลที่มีอยู่เดิมทั้งสิ้น และเกิดมีสภาตำบลขึ้นใหม่ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและในปัจจุบันนี้สภาตำบลได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหมดทุกแห่งแล้ว ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ราษฎรในชนบทห่างไกลได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการ ส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้ หน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องกระทำมี ๔ ประการ และหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจพิจารณากระทำได้ มี 13 ประการ

การก่อให้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นเสมือนภาพสะท้อนของการกระจายอำนาจการ ปกครองจากรัฐบาลกลางลงไปให้รัฐบาลระดับท้องถิ่นมีความอิสระในการบริหาร และสอดคล้องกับกระแสเรียกร้องในการที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิเลือกรูปแบบในการปกครองที่เหมาะสมกับงาน มิ่งบประมาณและบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นของตน จึงนับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 รัฐต้อง ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการ

มีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ ให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่

นอกจากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้วนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีภารกิจในการให้บริการประชาชน เป็นกลไกสำคัญในการนำบริการของรัฐไปสู่ประชาชน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมาก และต้องพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำให้การทำงานของข้าราชการ การบริหารงานของส่วนราชการ เป็นการบริหารงานที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพ เพิ่มพูนคุณภาพ และตอบสนองตามความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการให้บริการนั้น ประชาชนทุกวันนี้มีความคาดหวังต้องการที่จะได้รับบริการที่ดี มีคุณภาพ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการได้รับความสะดวกรวดเร็วจากทางราชการ ถ้าบริการดี แต่ซ้าก็ไม่มีประโยชน์ เวลาทุกนาทีมีค่าสำหรับประชาชน หากราชการสามารถปรับเปลี่ยนในเรื่องระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ก็จะทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติ เกิดความมั่นใจมากขึ้น ที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ ในเรื่องของความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันในการที่จะรับบริการเป็นสิ่งที่ประชาชนมีความคาดหวังสูงมากกับระบบราชการไม่ใช่จะให้บริการดีเฉพาะกับประชาชนที่มีเงิน มีอำนาจ หรือมีปัจจัยที่จะทำให้ตนได้ประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสวรรณภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีอายุต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แตกต่างกัน
3. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แตกต่างกัน
4. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลสระคูอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 9,610 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลสระคูอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Yamane Taro, 1973: 108) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มี ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้าน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและ ข้อเสนอแนะการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด

5. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิด หลักการจากหนังสือ ตำรา เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม แล้วรวบรวมแนวความคิด หลักการ นโยบายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขทาง เนื้อหา ภาษา และสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 คน นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ได้ค่าเท่ากับ 0.67-1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 นำแบบสอบถาม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์สถิติ ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนับความถี่ และหาค่าร้อยละ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มโดยใช้ t-test for Independent Samples กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

7. สรุปผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสว่างภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ อบต. ได้เชิญชวนท่านเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน รองลงมาคือ ท่านเคยได้เข้าร่วมจัดทำประชาคมกับ อบต. เกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ท่านเคยร่วมเสนอแนวความคิดหรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและร่วมวางแผนพัฒนากับอบต. ท่านเคย ได้ร่วมในการทำประชาพิจารณ์ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานของอบต. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ตามลำดับ

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของอบต. รองลงมาคือ ท่านได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมที่อบต. จัดทำขึ้นการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม/โครงการของอบต. การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการของอบต. และท่านได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงหรือเป็นกรรมการร่วมในการบริหารงานโครงการต่าง ๆ ของอบต. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุดตามลำดับ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ในด้านระบบสาธารณูปโภคเช่นระบบระบายน้ำระบบประปาหมู่บ้านการทำถนนเป็นต้นรองลงมาคือ ท่านได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านในด้านการศึกษาศาสนากีฬาและเยาวชนความยากจนเช่นสนับสนุนด้านผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อเป็นต้นการได้เข้าร่วมในการรับการฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้และอบต. ได้ให้การอุดหนุน/จ่ายค่าตอบแทน/มอบของรางวัลให้แก่ท่านที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการกับอบต. มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ตามลำดับ

8. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุงและเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

โกวิทย์ พวงงาม. (2550). มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

ธีระยุทธ สุกเสมอใจ. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัยภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

นิติพงษ์ พงศ์วิทย์เวคิน. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย.

บุษอริ ยีหมะ. (2550). ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์. สงขลา : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.

วุฒิสาร ต้นไชย. (2555). การสร้างความปรองดองแห่งชาติ. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 : (5-28).

เศรษฐไชย หทัยวรรณ. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำผึ้ง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบทมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

สุเทพ อินทร. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.